

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 38

van **KOEN DANIËLS**

datum: 9 oktober 2020

---

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Peilingsonderzoek wiskunde - Bereik en resultaten

In 2019 werd een peilingsonderzoek wiskunde uitgevoerd in de eerste graad van de b-stroom. Dit onderzoek werd in opdracht van de minister uitgevoerd door het Steunpunt Toetsontwikkeling en Peilingen. In een peilingsonderzoek wordt nagegaan of de meerderheid van de Vlaamse leerlingen de eindtermen behalen.

1. Hoeveel scholen en leerlingen namen deel aan die peilingsproeven?
2. Wat zijn de meest opvallende resultaten en hoe verhouden die resultaten zich tot de resultaten van eerdere peilingen?
3. Welke conclusies trekt de minister uit deze peiling?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 38 van 9 oktober 2020

van **KOEN DANIËLS**

1. Een representatieve steekproef van 3615 leerlingen, verdeeld over 117 scholen, nam deel aan de peilingsproeven.
2. Veertien toetsen werden ontwikkeld om de beheersing van de ontwikkelingsdoelen voor wiskunde aan het einde van de eerste graad van het secundair onderwijs na te gaan. Het gaat om ontwikkelingsdoelen omdat deze peiling plaatsvond voor de invoering van de nieuwe eindtermen. Onderstaande tabel geeft de resultaten per toets weer voor de peiling van 2019 en vergelijkt deze waar mogelijk met de resultaten van 2008.

Toets	% van de leerlingen dat de eindtermen behaalt (* indien een significant verschil t.o.v. 2008)	
	2019	2008
Getalinzicht en hoofdbewerkingen	30	-
Breuken	26*	34
Functioneel rekenen in praktische situaties	36*	51
Geld	63*	78
Visualiteit en percepto-motoriek	69*	80
Lijnen en hoeken	36*	51
Vlakke en ruimtelijke figuren	41*	57
Berekenen van omtrek, oppervlakte en inhoud	23*	34
Tabellen, grafieken, diagrammen en gemiddelde	57*	62
Schaal	37*	41
Begrijpen en meten van grootheden	90	90
Rekenen met grootheden	49	47
Bewerkingen met zakrekenmachine	85	-
Procenten met zakrekenmachine	51	-

Globaal zijn de resultaten voor deze peiling onvoldoende. Enkel voor de toetsen *Begrijpen en meten van grootheden* en *Bewerkingen met zakrekenmachine* behaalt tenminste 70% van de leerlingen de ontwikkelingsdoelen. Voor meer dan de helft van de toetsen behaalt nog niet de helft van de leerlingen de ontwikkelingsdoelen. Bovendien wordt voor bijna alle toetsen een significante daling gevonden in het aantal leerlingen dat de ontwikkelingsdoelen behaalt in vergelijking met de vorige peiling in 2008.

Jongens behalen voor de meeste toetsen betere resultaten dan meisjes. Leerlingen met dyscalculie doen het voor bijna alle toetsen minder goed. Leerlingen met dyslexie scoren voor enkele toetsen beter dan hun klasgenoten. Leerlingen die zijn blijven zitten in het lager onderwijs, in het buitengewoon lager onderwijs hebben gezeten, niet of

pas in het secundair onderwijs hun getuigschrift lager onderwijs behaalden of het secundair onderwijs startten in 1B, behalen minder goede resultaten.

Ook blijkt dat leerlingen die niet gemotiveerd zijn voor schoolse zaken minder goede resultaten behalen. Tevens scoren leerlingen met een andere thuistaal (al dan niet in combinatie met Nederlands) en/of met een lage socio-economische status over het algemeen minder goed. Het is wel zo dat de prestaties van anderstalige leerlingen minder sterk dalen tussen de peilingen van 2008 en 2019 dan die van Nederlandstalige leerlingen.

Omdat het gebruik van hulpmiddelen sterk ingeburgerd is in de wiskundelessen in het beroepsvoorbereidend leerjaar, werd voor een aantal toetsen nagegaan of het al dan niet gebruiken van hulpmiddelen de peilingsresultaten zou beïnvloeden. De opvallende uitkomst is dat leerlingen die hulpmiddelen mochten gebruiken niet beter of soms zelfs slechter presteren dan leerlingen die geen hulpmiddelen mochten gebruiken.

Een factsheet met een overzicht van de belangrijkste resultaten is te vinden via volgende link:

https://www.kwalificatiesencurriculum.be/sites/default/files/atoms/files/Factsheet%20wiskunde%20SO1B%202019_DEF.pdf

Een brochure met een uitgebreide toelichting is te vinden via: https://www.kwalificatiesencurriculum.be/sites/default/files/atoms/files/Brochure_wisk_SO1B_2019.pdf

3. De resultaten van deze peiling zijn sluiten helaas aan bij de dalende tendensen vastgesteld in ander onderzoek naar de prestaties van Vlaamse leerlingen zoals eerder peilingsonderzoek en internationale onderzoeken waaronder PIRLS en PISA. Alleen zijn ze nog zorgwekkender omdat het over een kwetsbare groep van leerlingen gaat waarvan een overgrote meerderheid niet de vooropgestelde minimumdoelen haalt op wiskunde.

In mijn beleidsnota kondig ik volgende initiatieven aan om de onderwijskwaliteit in de 1ste graad B-stroom te verhogen:

- De uitrol van de modernisering en nieuwe eindtermen is gestart in het eerste leerjaar van de eerste graad in schooljaar 2019-2020. Er zal een evaluatie plaatsvinden van de nieuwe eindtermen voor basisgeletterdheid, en ik plan ook een evaluatie van de modernisering in het secundair onderwijs. Ook heb ik beslist om in schooljaar 2021-2022 opnieuw een peiling uit te voeren naar de eindtermen wiskunde, inclusief de eindtermen basisgeletterdheid, in de eerste graad (A- en B-stroom) van het secundair onderwijs.
- *De invoering van gevalideerde, gestandaardiseerde en genormeerde proeven* Ik voer deze proeven in om de kwaliteit van ons onderwijs nauwgezet op te volgen. In de eerste graad van het secundair onderwijs is de eerste afname van de proeven voorzien aan het einde van schooljaar 2022-2023.
- *De uitrol van de modernisering en van de nieuwe eindtermen voor de 2de en 3de graad van het secundair onderwijs*

De problematische prestaties van leerlingen in de B-stroom vereisen een specifieke aanpak. In de ontwerp-themazetting voor OBPWO vraag ik verder onderzoek naar de effecten van innovatieve organisatievormen in de B-stroom en de vertaling van de onderzoeksresultaten naar concreet didactische aanknopingspunten voor lerarenteams. Het is het meest ambitieuze onderzoeksproject in het OBPWO-programma van 2021.

Specifiek naar aanleiding van deze peilingsresultaten wil ik in overleg met de onderwijspartners een actieplan ontwikkelen om de pijnpunten weg te werken. Naast

acties vanuit de overheid, vraag ik hiervoor de medewerking van de pedagogische begeleidingsdiensten, de lerarenopleidingen, de educatieve uitgeverijen en wetenschappelijke experts.

Via online studiedagen wil ik het onderwijsveld uitgebreid informeren over deze peilingsresultaten en inspiratie bieden vanuit krachtige praktijkvoorbeelden en onderzoek. Het eerste webinar vindt plaats op 12 november 2020. Meer informatie is te vinden via volgende link: https://peilingsonderzoek.be/wp-content/uploads/2020/10/Uitnodiging-SO-dag-webinar-peiling-wiskunde-1ste-grad-B-stroom_laatste-versie.pdf